

Doknr. i Barium 19266	Dokumentserie su/med	Giltigt fr o m 2020-05-12	Version 10
RUTIN Vårdhygien - Förebyggande åtgärder mot stick- och skärskada samt exponering för blod eller blodtillblandade kroppsvätskor			
Innehållsansvarig: Carin Lindén Gebäck, Sektionschef, Vårdhygien (carli20) Godkänd av: Ulla Molander, Universitetssjukhusö, Palliativt Centrum (ullmo2) Denna rutin gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset			

Rutinen gäller även för Angered's Närsjukhus, Capio Lundby Närsjukhus, Carlanderska sjukhuset, Frölunda Specialistsjukhus, Habilitering och Hälsa, Kungälv's sjukhus samt Närhälsan i Göteborg och södra Bohuslän och är godkänd av respektive chefläkare. Kan appliceras i övrig primärvårdsverksamhet i Göteborg och södra Bohuslän.

Revideringar i denna version

Ersätter tidigare version daterad 2015-03-25. Mindre redaktionella förändring.

Syfte

Syftet är att minska risk för uppkomst av vårdrelaterad infektion i samband med hantering av stickande/skärande föremål och blod/blodtillblandade kroppsvätskor. All personal och studerande ska därför ha kunskap om och följa förebyggande rutiner.

Arbetsbeskrivning

Allmänna åtgärder

- Arbetsgivare är skyldig att informera om smittrisker och tillhandahålla föreskriven/aktuell skyddsutrustning och säkerhetsprodukter.
- Den anställde är skyldig att göra en individuell riskbedömning och därefter välja lämplig skyddsutrustning efter arbetsuppgiftens art samt att följa nedanstående rutiner.
- Använd skyddsutrustning (handskar, plastförkläde, visir alternativt vätskeavvisande/vätsketätt munskydd + skyddsglasögon) enligt [Basala hygienrutiner](#)
- [Vårdhygien vid all hantering av blod och kroppsvätskor](#)
- [Punktdeinfektion](#)
- Tillgång till ögondusch och kunskap om hur den används bör finnas på varje arbetsplats.
- Desinfektera utrustning som lämnas till service, reklameras eller återsänds till tillverkaren.

All hantering av stickande/skärande föremål

- Arbeta så att stick- och skärskador undviks. Detta innefattar bland annat att arbetet planeras så att det kan utföras metodiskt med bra arbetsställningen (om möjligt sittande) och att den utrustning som krävs placeras så att armarna inte korsas.
- Sätt aldrig tillbaka en kanyl i skyddshylsan.
- Produkter med integrerad säkerhetsfunktion ska användas om det finns tillgängligt (d.v.s. så fort de kan upphandlas). Förvissa dig om att du har kunskap om hur säkerhetsmekanism aktiveras. I annat fall ska andra tekniska hjälpmedel användas för att undvika stick/skärskada, t.ex. brickinstrumentering.
- Släng direkt stickande/skärande produkter i avsedd behållare för stickande/skärande avfall, som ska finnas tillgänglig så att du lätt når den.
- Förvissa dig om att lock till behållare för stickande/skärande avfall är korrekt monterat innan den tas i bruk.
- Fyll aldrig behållare för stickande/skärande avfall mer än till 2/3.
- Fylld behållare stängs permanent, förvissa dig om att behållaren inte går att öppna igen.
- Utsätt inte tvätt-, transport- och lokalvårdande personal för smittrisk genom att lämna kvar stickande/skärande föremål som kanyler i fickor, avfallskorgar och sopsäckar.

Doknr. i Barium 19266	Giltigt fr.o.m 2020-05-12	Version 10
--------------------------	------------------------------	---------------

RUTIN

Vårdhygien - Förebyggande åtgärder mot stick- och skärskada samt exponering för blod eller blodtillblandade kroppsvätskor

- Ta hand om stickande/skärande avfall enligt [Utförligt kompendium för smittförande avfall och läkemedelsavfall, Sortering – Paketering – Märkning](#).

Vaccination mot hepatit B

Vaccination rekommenderas till all personal som kan komma i kontakt med blod eller andra kroppsvätskor under arbetet (AFS 2018:4). Arbetsgivaren står för kostnaden. Respektive verksamhet rekommenderas göra en riskbedömning av arbetets art och antal ovaccinerad personal. Därefter tas beslut om när och hur vaccination kan genomföras i samarbete med företagshälsovården.

Observera att vaccination inte ger fullgott skydd hos alla (non responders). Inte heller ger det skydd mot andra blodburna smittor varför förebyggande rutiner ovan alltid ska följas.

Avvikelse/tillbud

Avvikelse och tillbud avser händelse som **kunde** orsakat stick- och skärskada, exempelvis en överfylld behållare för stickande/skärande avfall, fynd av kanyl i tvätt eller kläder. Även händelse som kunde orsakat stänk av blod eller blodtillblandad kroppsvätska i ögon, mun, på slemhinna eller skadad hud klassas som avvikelse/tillbud.

En avvikelse/tillbud ska rapporteras som ett ärende i MedControl PRO. Vårdenhetschef/arbetsledare ansvarar för att ärendet följs upp, med syfte att avvikelsen/tillbudet diskuteras för att förhindra att händelsen upprepas.

Vid inträffad stick- och skärskada samt exponering för blod/blodtillblandad kroppsvätska följ rutin [Åtgärder vid stick- och skärskada samt exponering för blod eller blodtillblandade kroppsvätskor](#).

Ansvar

Linjechef på enheten ansvarar för att denna rutin är känd och följs av alla medarbetare.

Uppföljning, utvärdering och revision

Sammanställande i arbetsgruppen ansvarar för uppföljning/revision av innehållet. Avsteg från rutinen rapporteras i Med Control Pro eller i befintligt avvikelsehanteringssystem.

Relaterad information

[Rutin Basala hygienrutiner](#)

[Rutin Vårdhygien vid all hantering av blod och kroppsvätskor](#)

[Lathund Punktdesinfektion](#)

[Rutin Förebyggande åtgärder mot stick- och skärskada samt exponering för blod eller blodtillblandade kroppsvätskor](#)

Verktyg [Vasst och säkert](#). Suntarbetsliv

Kunskapsöversikt

- [Att förebygga vårdrelaterade infektioner](#). Ett kunskapsunderlag. Kapitel om blodburen smitta. Socialstyrelsen 2006 (art nr 2006-123-12)
- [Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta hos personal](#). Vårdhandboken.
- [Användning av personlig skyddsutrustning](#). AFS 2001:3.
- [Hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården](#). SOSFS 2005:26..
- [Smittrisker](#) AFS 2018:4 (gäller från 19 november 2018)
- [Rekommendationer om vaccination mot hepatit B. Profylax med vaccin och immunglobulin- före](#)

Doknr. i Barium	Giltigt fr.o.m	Version
19266	2020-05-12	10

RUTIN

Vårdhygien - Förebyggande åtgärder mot stick- och skärskada samt exponering för blod eller blodtillblandade kroppsvätskor

- och efter exposition. Folkhälsomyndigheten, 2016, art.nr 16117
- Kapitel 3 – Allmänna skyldigheter. Arbetsmiljölagen 1977:160.
- Basal hygien i vård och omsorg Socialstyrelsens föfattningssamling SOSFS 2015:10
- Utförligt kompendium för smittförande avfall och läkemedelsavfall, Sortering – Paketering – Märkning. Västra Götalandsregionen. Upprättad av Eric Agerling, säkerhetsrådgivare, giltigt fr.o.m. 2018-01-24.

Arbetsgrupp/granskare

Arbetsgrupp Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset:

Jessica Ikonen, hygiensjuksköterska, sammankallande

Rune Andersson, hygienläkare

Marlene van Doesburg, hygiensjuksköterska

Kerstin Möller, hygiensjuksköterska

Godkänt av

Angereds Närsjukhus

Carlanderska Sjukhuset

Capio Lundby Närsjukhus

Frölunda Specialistsjukhus

Habilitering och Hälsa, VGR

Kungälv's sjukhus

Närhälsan

Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Cornelia Bergdahl, chefläkare

Anders Bengtsson, chefläkare

Ola Blomqvist, chefläkare

Philipp Meijering, chefläkare

Anne-Berit Ekström, chefläkare

Jacob Wulfsberg, chefläkare

Monica Radeberg, samordnande chefläkare

Ulla Molander, chefläkare